

70-річчя

ЧЛЕНА-КОРЕСПОНДЕНТА НАН УКРАЇНИ

І. В. КОМІСАРОВА

24 лютого виповнилося сімдесят років відомому вченому, завідувачеві кафедри фармакології Донецького державного медичного університету ім. М. Горького члену-кореспонденту НАН і АМН України Ігорю Васильовичу Комісарову.

І. В. Комісаров народився у Вологді в сім'ї службовця. У 1954 р. з відзнакою закінчив Мінський медичний інститут, у 1956 р. — аспірантуру на кафедрі фармакології. З 1956 по 1959 р. був асистентом кафедри фармакології цього інституту. З 1956 р. І. В. Комісаров працює у Донецькому медичному інституті, де пройшов шлях від доцента до завідувача кафедри фармакології.

Основний напрям досліджень ученого — молекулярна фармакологія синапсів периферичної і центральної нервової системи. У 60-х роках він одним з перших сформулював теорію рецепції сигнальних молекул функціонально значущими макромолекулами цитоплазматичної мембрани клітин, вивчив структурні особливості їх активних центрів, розвинув, формалізував і експериментально обґрунтував принцип алостеричної регуляції синаптичних рецепторів. В останні роки сформульовані ним ідеї стали загальноприйнятими в інтерпретації механізмів дії і створенні багатьох ефективних нейро- та психотропних засобів.

І. В. Комісаров зробив істотний внесок у розробку проблем холіно-, адрено- і серотонінорецепції м'язових і нервових клітин, рецепції амінокислот. На основі прецизійних біохімічних, радіоізотопних, радіолігандних, електрофізіологічних методів очолюваний ним колектив виконав фундаментальний аналіз механізмів і процесів, які поєднують активацію рецепторів з кінцевою відповіддю клітини. Цей цикл робіт відзначений вищою професійною нагородою фармакологів — медаллю М. П. Кравкова.

В останні роки важливе місце у дослідженнях І. В. Комісарова та його співробітників посідають проблеми модуляції біологічно активними речовинами синаптичної передачі у центральній нервовій системі. Фундаментальні розробки автора в цьому напрямі ґрунтуються на коректних методичних підходах і дали змогу отримати принципово нові дані про роль у синапсах мозку метаболітів триптофану — триптаміну і гарману. Безперечною науковою новизною відзначаються дослідження ноотропних засобів як вірогідних алостеричних сенсibilізаторів глутаматних рецепторів у мозку. Один з нових напрямів корекції порушених психічних функцій визначився завдяки детальному вивченню нейрохімічних механізмів довгострокових змін ефективності глутаматергічної синаптичної передачі в мозку.

Глибоко і всебічно розробляючи фундаментальні проблеми взаємодії біологічно активних речовин із субстратами клітини, вчений водночас приділяє велику увагу пошуку високоєфективних фармакологічних і лікарських речовин. Ці дослідження здійснюються у співпраці з вченими-хіміками з Інституту фізико-органічної хімії і вуглекімії НАН України ім. Л. М. Литвиненка. Під керівництвом І.В.Комісарова проведені доклінічні дослідження, а потім успішні клінічні випробування місцевоанестезуючого засобу індокаїну, препарату з ноотропною активністю карбацетама і нового антиеметика

пірикапірону. За участю і під керівництвом Ігоря Васильовича визначено і законодавчо затверджено гранично допустимі концентрації майже 20 хімічних речовин, з якими зустрічаються працівники хімічних підприємств України. Дослідження кафедри фармакології проводяться спільно з Інститутом фізіології ім. О.О. Богомольця НАН України, НДІ фармакології і токсикології МОЗ України.

І. В. Комісаров створив школу фармакологів Донбасу. Під його керівництвом підготовлено 4 доктори і 29 кандидатів наук. Дуже багато робить він для наближення викладання фармакології до клініки, для профілізації викладання і вдосконалення лабораторно -практичних занять.

Ігор Васильович — автор 262 наукових праць, серед яких 6 підручників та навчальних посібників, 5 монографій. Йому також належать 32 винаходи.

І. В. Комісаров користується заслуженим авторитетом у наукових колах України і країн СНД. Він член науково-експертної ради Державного фармакологічного центру МОЗ України, правління Асоціації фармакологів України, редакційної колегії журналів *«Нейрофизиология/Neurophysiology»*, *«Международный медицинский журнал»*, *«Экспериментальная и клиническая фармакология»*, *«Архив клинической и экспериментальной медицины»*.

Заслуги І.В. Комісарова відзначені медаллю «За доблесну працю» і грамотою Президії Верховної Ради України. Він обирався депутатом Донецької обласної Ради народних депутатів.

Українська наукова громадськість, колеги, учні і друзі сердечно поздоровляють Ігоря Васильовича з ювілеєм, бажають йому міцного здоров'я, творчого довголіття і нових успіхів у його благородній праці.